

ISSN:2181-1458

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS
TA‘LIM VAZIRLIGI**

**NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА**

**SCIENTIFIC BULLETIN OF
NAMANGAN STATE UNIVERSITY**

namdu.uz ilmiy@inbox.uz

[Namdu_ilmiybolim](#)

ISSN:2181-0427

2022

6

Бош муҳаррир: Наманган давлат университети ректори С.Т.Тургунов

Масъул муҳаррир: Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор М.Р.Қодирхонов

Масъул муҳаррир ўринбосари: Илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш бўлими бошлиги Д.Дехқонов

ТАҲРИРҲАЙЪАТИ

Физика-математика фанлари: акад. С.Зайнобиддинов, акад. А.Аъзамов, ф-м.ф.д., доц. М.Тўхтасинов, ф-м.ф.д., проф. Б.Саматов. ф-м.ф.д., доц. Р.Хакимов, ф-м.ф.д. М.Рахматуллаев.

Кимё фанлари: акад.С.Рашидова, акад. А.Тўраев, акад. С.Нигматов, к.ф.д., проф.Ш.Абдуллаев, к.ф.д., проф. Т.Азизов.

Биология фанлари: акад. К.Тожибаев, акад. Р.Собиров, б.ф.д. доц.А.Баташов, б.ф.д. Н.Абдурахмонов.

Техника фанлари: - т.ф.д., проф. А.Умаров, т.ф.д., проф. С.Юнусов.

Қишлоқ хўжалиги фанлари: – г.ф.д., доц. Б.Камалов, қ-х.ф.н., доц. А.Қазақов.

Тарих фанлари: – акад. А.Асқаров, с.ф.д., проф. Т.Файзуллаев, тар.ф.д, проф. А.Расулов, тар.ф.д., проф. У.Абдуллаев.

Иқтисодиёт фанлари: – и.ф.д., проф.Н.Махмудов, и.ф.д., проф.О.Одилов.

Фалсафа фанлари: –ф.ф.д., проф. М.Исмоилов, ф.ф.н., О.Маматов, PhD Р.Замилова.

Филология фанлари: – акад. Н.Каримов, фил.ф.д., проф.С.Аширбоев, фил.ф.д., проф. Н.Улуқов, фил.ф.д., проф. Ҳ.Усманова. фил.ф.д., проф. Б.Тухлиев, фил.ф.н, доц.М. Сулаймонов.

География фанлари: - г.ф.д., доц. Б.Камалов, г.ф.д., проф.А.Нигматов.

Педагогика фанлари: - п.ф.д., проф. У.Иноят, п.ф.д., проф. Б.Ходжаев, п.ф.д., п.ф.д., проф. Н.Эркабоева, п.ф.д., проф.Ш.Хонкелдиев, п.ф.д., проф Ў.Асқарова, п.ф.н., доц. М.Нишонов, PhD П.Лутфуллаев.

Тиббиёт фанлари: – б.ф.д. Ғ.Абдуллаев, тиб.ф.н., доц. С.Болтабоев.

Психология фанлари – п.ф.д., проф З.Нишанова, п.ф.н., доц. М.Махсудова

Техник муҳаррир: [Н.Юсунов](#)

Таҳририят манзили: Наманган шаҳри, Уйчи кўчаси, 316-уй.

Тел: (0369)227-01-44, 227-06-12 **Факс:** (0369)227-07-61 **e-mail:** ilmiy@inbox.uz

Ушбу журнал 2019 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Олий аттестация комиссияси Раёсати қарори билан физика-математика, кимё, биология, фалсафа, филология ва педагогика фанлари бўйича Олий аттестация комиссиясининг диссертациялар асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

“НамДУ илмий ахборотномаси–Научный вестник НамГУ” журнали Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг 17.05.2016 йилдаги 08-0075 рақамли гувоҳномаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги (АОКА) томонидан 2020 йил 29 август куни 1106-сонли гувоҳнома га биноан чоп этилади. “НамДУ Илмий Ахборотномаси” электрон нашр сифатида ҳалқаро стандарт туркум рақами (ISSN-2181-1458)га эга НамДУ Илмий-техникавий Кенгашининг 10.06.2022 йилдаги кенгайтирилган йигилишида муҳокама қилиниб, илмий тўплам сифатида чоп этишга рухсат этилган (**Баённома № 6**). Мақолаларнинг илмий савияси ва келтирилган маълумотлар учун муаллифлар жавобгар ҳисобланади.

Ключевые слова: медресе, хадис, юриспруденция, ученый, общество, мыслитель, этика, воспитание.

THE ROLE OF KHOJA ISMAT BUKHARI'S SPIRITUAL HERITAGE IN THE RISE OF THE EASTERN RENAISSANCE

Raupova Rano Soyibovna

Bukhara State University, Department of Islamic History and Source Studies, Ph.D.

Annotation: *This article is devoted to the analysis of the literary and philosophical heritage of the great thinker Khoja Ismat Bukhari, who contributed to the development of the literary environment of Maverannahr by writing wonderful works in the Persian-Tajik, Arabic and Uzbek languages.*

Keywords: *madrasa, hadith, jurisprudence, scholar, society, thinker, ethics, education*

Хожа Исмаат Бухорийнинг ўрта асрнинг мураккаб ва зиддиятли даврида Мовароуннаҳр ва Хуросон маданий муҳитида ўзига хос ўринга эга бўлган, темурийлар даври юксалишларига муносиб ҳисса қўшган, иккинчи Ренессанс даври мутафаккири, темурийзодалар устози, мударрис, шоир ва олим эканлигини тарихий манбаларга таяниб асосланган. Унинг тўлиқ исми шарифи Хожа Фахриддин Исмаатуллоҳ бинни Хожа Масъуд Исмаат Бухорийдир. У “Насирий” ва “Исмаат” лақаблари билан асарлар ёзган. Мутафаккир (1365-1374 йй.) Бухоро шаҳрида таваллуд топган. Манбаларда келтирилишича, Хожа Исмаат Бухорийнинг отаси Хожа Масъуд Бухоронинг хурматга сазовор фозил кишиларидан бири бўлган. Давлатшоҳ Самарқандий “Ва дар хиттаи Бухоро обову аждоди Хожа Исмаат мардумони бузург ва фозил буданад, ва падари у Хожа Масъуд акобири Бухорост” [1] яъни, Хожа Исмаатнинг авлод-аждодлари Бухоронинг улўғ ва фозил кишиларидан бўлган. Унинг отаси Хожа Масъуд Бухоронинг акобирларидандир.

Хожа Исмаат Бухорий дастлабки таълим ва тарбияни ўз оиласи муҳитида тақводор отаси Хожа Масъуддан олганлиги, унинг Бухоро мадрасаларида Қуръон, ҳадис, фикҳ, риёзиёт, адабиёт, аруз, тарих илмларидан таҳсил олганлиги таъкидланган. Унинг дунёқарашида Қуръон ва Сунна асосий ғоявий манбалар ҳисобланади. Мутафаккирнинг адабиётга қизиқишини ортиши, шоир бўлиб етишишида ўз даврининг маданий, илмий муҳити, қасиданавислик анъаналари, шоирлар Комил Бадахший, Саккокий мунажжимлар Мавлоно Аҳмад ва Мавлоно Абдуллоҳлар билан замондошлиги, нақшбандия таълимоти намояндаси Хожа Муҳаммад Порсо билан маслақдошлиги, олимлар Қозизода Румий, Ғиёсиддин Жамшид Коший Мирзо Улуғбек ва Али ибни Муҳаммад Қушчиларга устоз-шогирдлик даражаларидаги яқин алоқалари муҳим ўрин тутган. Шунингдек, Абдурахмон Жомий фикрича, Хожа Исмаат Бухорий меросида Хусрав Деҳлавийнинг таъсири сезилади. Жомийнинг “Баҳористон” асарида “Хожа Исмаат Бухородандир ва Амир Хусрав Деҳлавий ғазалига татаббуъ қилган” [2] деган фикрларидан англаш мумкин. Ўз даврида Бисотий Самарқандий, Хаёлий Бухорий, Рустам Хуръений, Тоҳир Абевардий, Бурундўқ Бухорий каби шогирдлари ҳам бўлган.

Хожа Исмаат Бухорий ёшлигидан жуда ўткир зеҳнли, қобилиятли, нозик дидли, тафаккури теран, диний билимлар билан бир қаторда дунёвий билимларни ҳам мукамал билган. Амир Темур ва темурийзодаларнинг илм ва маърифатга, дину диёнатга хайрихоҳликлари даврнинг маданий юксалишларига, жамият маънавий

хаётининг барқарорлашувига хизмат қилган. Баҳоуддин Нақшбанд, Алоуддин Аттор, Хожа Муҳаммад Порсо, Алоуддин Ғиждувоний, Хожа Исмаи Бухорий, Мирзо Улуғбек, Али Қушчи, Қозизода Румий, Абдурахмон Жомий, Алишер Навоий, Хусайн Воиз Кошифий, Фахруддин Али Сафий, Жалолиддин Давоний каби буюк алломаларнинг етишиб чиқишида ҳам тарихий шарт-шароит, объектив ва субъектив омиллар ўзига хос таъсир кўрсатганлиги тадқиқотда илмий асосланган.

Ислом дини ва таълимоти устувор бўлган ўрта асрнинг ўзига хос муҳитида калом, тасаввуф ва фалсафа жамият маънавий ҳаётида ўз ўрнига эга бўлган. Чунки, ижтимоий маданий ҳаёт Мовароуннаҳр ва Хуросон халқлари турмуш тарзи, тафаккури Қуръон ва Сунна асосида шаклланган эди. Баҳоуддин Нақшбанд таълимотининг “Дил ба Ёр, даст ба қор” тамойили Амир Темур ва темурийлар давлатининг ижтимоий-маънавий, ғоявий-мафкуравий негизлари сифатида амал қилар эди. Чунончи, Амир Темур ва темурийзодаларнинг шариат ва тариқат шайхларига эҳтиромлари, ихлослари баланд бўлиб, уларнинг маслаҳатлари ва дуоларини ўзларининг муваффақиятлари кафолати деб билганлар. Саройларига илми, маърифатли улуғ кишиларни таклиф қилганлар. Алихон Жаҳонбодий “Ништари ишқ” асарида “Хожа Масъуд Бухоро акобирларидан бўлган. Амир Хисрав Деҳлавийга татаббуъси бор. Султон Халил ибн Мироншоҳ даврида саройда осуда ҳаёт кечирган” деб таъкидлайди [3]. Амирзодалар уларнинг диний, дунёвий, адабиёт, санъат борасидаги суҳбатларидан баҳраманд бўлганлар. Фарзандларини уларнинг тарбияларига бериб, ҳурмат кўрсатганлар. Шулар қаторида Хожа Исмаи Бухорий ҳам темурийзодаларга мударрислик қилган улуғ устоз, мутафаккир шоир сифатида темурийлар саройида катта нуфузга эга бўлганлигини таъкидланади.

Хожа Исмаи Бухорий нафақат темурийзодаларга таълим берган устоз, балки ўз даврининг илмларини чуқур эгаллаган олим, Мирзо Улуғбекнинг эҳтиромига сазовор бўлган, Мирзо Улуғбек академиясининг вакилларида бири, мутафаккир, ориф шоирдир. Унинг меросидаги қасидалар, ғазаллар, рубоийлар, таркиббанд, мусаммат, қитъа, мухаммаслари темурийлар даври бадиий тафаккурини бойитди. Мазкур назмий асарларининг асосий ғоялари даврнинг долзарб ижтимоий муаммолари ечими ва келиб чиқиш сабабларига қаратилганлиги билан ҳам аҳамиятлидир. Унинг ижтимоий-сиёсий йўналишдаги қарашларида жоҳил мансабдорлар, мутаассиб диндорларни танқид қилиш, бенаво-қашшоқлик сабаблари, ғоявий, ижтимоий-ахлоқий муаммолар асосий ўрин тутди. Ҳаётнинг маъноси, мазмуни унинг ўткинчи эканлиги, ҳою-ҳавасга берилмаслик, инсон қадрни қимматини билиш, меҳмондўстлик, инсонпарварлик, хокисорлик, адолат, маърифатли бўлиш каби ижтимоий-фалсафий ғоялар маънавий меросининг моҳиятини ташкил этади.

Хожа Исмаи Бухорий темурийлар саройида нафақат мударрис, халқ табобати билан ҳам машғул бўлган. Халқ орасида у ўз даврининг кўзга кўринган табиби сифатида ҳам ном қозонган. Шунингдек, Хожа Исмаи Бухорий Қозизода Румий, Али Қушчи, нақшбандия пирлари Хожа Алоуддин Аттор ва Хожа Муҳаммад Порсо, истеъдодли шоирлар Комил Бадахший, Саккокий ҳамда темурийзодалар Шохруҳ Мирзо, Халил Султон, Мирзо Улуғбек ва бошқалар билан ҳамсуҳбат ва маслақдош бўлган.

Давлатшоҳ Самарқандийнинг “Тазкиратул шуаро” асаридаги “Хожа Исмаининг ошиқона ғазаллари ва орифона сўзлари Шохруҳнинг саройида шунчалик азим шухратга эга бўлдики, ҳали мутолаа ва малоҳатда ундай фозилни эслаб бўлмайди” [4] - деган фикрларига таяниб, рус олими А.А.Семёновнинг Мулло Шарофиддин ибн Аъламнинг

“Таърихи касира” тазкирасига асосланиб, Хожа Исмаат Бухорийни “Маддоҳи салотин” яъни “Салтанат маддоҳи” (салбий маънода) сифатида ном чиқариб, ориятда Мирзо Улуғбек саройини тарк этиб ва узлатни ихтиёр этганлиги ^{ҳақидаги} фикрини ҳақиқатдан йироқ эканлигини таъкидлаб, ўз даврида ва кейинги замонларда Хожа Исмаат Бухорий ҳақидаги ижобий фикрларни манбалар билан асослаган.

Алишер Навоий “Мажолис ун-нафоис” ва “Мезон ул-авзон” асарларида Хожа Исмаат асарлари ва шахсиятига юқори баҳо берган, унинг истеъдоди ва нодир қобилияти борлигини алоҳида эътироф этган: “Хожа Исмаатулло Мовароуннаҳр бузургзодаларидандур. Зоҳир илмин такмил қилғондур. Ғоят хуштабълигинин ўзин шеърға мансуб қилиб, девони машҳур бўлди... Хожанинг қabri Бухорода ўз хужрасидадур” [5]. Хондамир “Ҳабиб-ус-сияр” асарида:

Тарихи вафоти Хожа Исмаат,
Ҳар кас ки шунид гуфт: “таммат” [6].

Яъни, Хожа Исмаат Бухорий вафоти абжад ҳисоби билан “таммат” ҳижрий 840 милодий 1436 йилларга тўғри келиши асосланган.

Хожа Исмаат Бухорий Амир Темур ва темурийлар даврининг йирик мутафаккир шоири, мударрис, Мирзо Улуғбек академияси вакиллари билан бири эканлигини, зуллисонин шоир, ирфоний-фалсафий ғазаллар, рубоийлар, ахлоқий-тарбиявий қасидалар ёзган. Уларнинг ҳажми 10000 мисрадан ортиқ бўлиб, Хожа Исмаат Бухорий нафақат мутафаккир шоир балки, халқ табобати билан шуғулланган машҳур табибдир.

Хожа Исмаат Бухорий ўзининг назмий асарлари темурийлар даври маданият юксалишларига муносиб ҳисса қўшган мутафаккир бўлиши билан бирга жамиятда юқори мавқега эга бўлган тариқат аҳллари, орифлари, олимлари билан яқин муносабатларда бўлган. Улардан тариқат одоблари, тавҳид асрорларини ўрганганлигини айниқса, нақшбандия вакилларига ихлоси жуда юқори бўлганлигини таъкидлайди.

Хожа Исмаат Бухорий ислоннинг инсонпарвар йўлини танлаган. Шу маънода унинг меросида диний-фалсафий масалалар ечимида аҳли сунна ва жамоа эътиқоди асосидаги мўътадил ахлоқий-тарбиявий ғоялар талқинини кузатиш мумкинлиги таъкидлайди.

Мутафаккир меросининг экзистенциал моҳиятида инсон ҳаётининг маъноси, мазмуни, тириклик неъматининг баҳоси ўз ифодасини топади. Хожа Исмаат Бухорий бу ҳақда:

Муроди одами аз зиндаги ҳаст хотиржами,
Агар чунун набуд зиндаги чи кор ояд.

Мазмунан таржимаси:

Одамнинг мурод-мақсади хотиржамликда яшашдир,
Агар шундай бўлмаса ҳаёт нимага ҳам ярайди? - деб уқтиради.

Хожа Исмаат Бухорий ўрта асрлар хусусан Амир Темур вафотидан кейин темурийзодалар давридаги тожу-тахт учун курашлар, жамият ҳаётидаги ноқисликлар, инсоний муносабатлардаги дарз кетган қадриятларнинг гувоҳи бўлган. Ўзи саройда яшасада фақирона хотиржам ҳаёт кечиришни маъқул кўрган. Подшоҳлик мулкидан маънавий мулкнинг улуғлигини таъкидлаган:

Аҳли фазлро жониб мақсуд роҳи дигар аст,
Мулк маъинро фаруғ аз подшоҳи дигар аст.

Мазмунан таржимаси:

Фозил аҳли учун мақсад муҳим ўзгача йўлдир,

Маънавий мулк подшоҳликдан устундир.

Демак, мутафаккир фикрича, фозил кишилар учун ҳар қандай бойлик маънавий бойликдан устун бўлолмайди, инсоннинг руҳий-маънавий оламининг бойлиги уни яхши яшаш, жамиятда, кишилар орасида ўз ўрнига эга бўлишга йўл очади. Инсонларни иймонли, эътиқодли, ҳалол, пок, маърифатли бўлишга ундайди. Бу фазилатларга эга бўлган шахслардан иборат жамият одил ва маънавий барқарор бўлиб фаровонликка олиб боради.

Хожа Исмаат Бухорийнинг ўрта асрнинг мураккаб ва зиддиятли даврида Мовароуннаҳр ва Хуросон маданий муҳитида ўзига хос ўринга эга бўлган, темурийлар даври юксалишларига муносиб ҳисса қўшган, иккинчи “Ренессанс” даври мутафаккиридир. Унинг меросини ёш авлодга етказиш бугунги куннинг долзарб вазифаларидан ҳисобланади. Зеро, учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш аждодлар мактаби остонасидан бошланади. Уларнинг ибратомуз ҳаёт тарзи бой маънавий мероси ўсиб келаётган ёш авлодни муносиб ворислар қилиб тарбиялашда хизмат қилади.

Адабиётлар:

1. Бухорий Хожа Исмаат. Девон. -Душанбе: Истеъдод, 2020. - Б. 3.
2. Ҷомӣ Абдурахмон. Баҳористон. -Душанбе: Адиб, 1987. –Б. 37.
3. Жаҳонбодий Ҳусайнкулихон. Ништари ишқ, Тазкира. /Энциклопедияи тоҷикӣ. Боби сейӯм: Халқи тоҷик дар давлати Темур ва темуриён . - Душанбе, 1968.
4. Самарқандий Давлатшоҳ. Тазкират-уш-шуаро. ЎзРФА. Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик ин-ти қўлғезмалар фонди. № 53. –361 в.
5. Навоий Алишер. Мажолис ун-нафоис. 13-том. – Т.: Фан, 1997. – Б. 14
6. Гиёсиддин бин Ҳумомиддин Хондамир. Буюклик хислати “Ҳабиб ус-сияр фи ахбори афроди башар”. Форс тилидан таржима муаллифи: Исмоил Бекжонов. “ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси бош таҳририяти, Т.:- 2011; Восточная литература: Средневековые исторические источники востока и запада/Хондемир. Суть традиций. Публикация 1834 г.. Часть 1; Часть 2; Часть 3. Публикация 2007 г. Хондамир. “Ҳабиб ус-сияр”, Ҳирот. 1520–1524 йй.

39	F-19 Алкалоидининг каламуш аорта препаратига релаксант таъсирида са²⁺- каналининг роли Зарипов А.А., Есимбетов А.Т., Худоярова З.О., Усманов П.Б., Жўракулов Ш.Н	236
40	Хлорелла – биологик стимулятор Файзиева Ф.А., Адизова Ҳ.Р	242
41	<i>Kochia prostrata</i> - galofil endofit bakteriyalarning yangi manbayi Аханбайев Sh.U	246
42	Микроклонал кўпайтириш технологиясининг асосий босқичлари ва ундан фойдаланиш истиқболлари Бозоров Э.Х., Митанов А.Б., Эшмурадова М.Х., Аликулов Б.С	251
43	Полезные свойства, посадка и уход видов <i>berberis integerrima</i>, <i>berberis pumularia bunge</i>, <i>berberis oblonga</i> с.к. schneid кухистанского округа на примере Туркестанского хребта Дадаева Г.С	256
44	Сурхондарё вилояти сариосиё тумани атмосфера ҳавосидаги зарарли моддалар массасини ўрганиш Исмоилходжаев Б.Ш., Абдурахмонов Ж.С	266
45	Influence of the dry form of the biopreparation "Zamin-m" immobilized with a flocculant on the biometric parameters of cotton plants Хужаназарова М.К., Murodova S.S	271

09.00.00

**ФАЛСАФА ФАНЛАРИ
ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ
PHILOSOPHICAL SCIENCES**

46	Моддий, маънавий ва иқтисодий ҳаёт фалсафасининг ўзаро муштарақлиги. Асрақулова А.Н.....	277
47	Имом ғаззолийнинг шарқ ва ғарбий европа христиан илоҳиётчилиги тараққиётидаги таъсирлари Музаффаров Ф.Д	281
48	Fuqarolik jamiyatida shaxs huquqiy tizimida huquqiy ijtimoiylashuvi jarayonida nazorat Махмудова А.Н	286
49	Хожа исмат бухорий маънавий меросининг шарқ ренессанси юксалишида тутган ўрни Раупова Р.С	294
50	Аёлларга эътибор ва эътироф юксак маданият намунаси Раҳимбаева Д.А	299
51	Махтумқулининг ҳаёт йўли ва маънавий-ахлоқий мероси Раҳимова А.Д	304

69	Саййид Аҳмад Косоний илмий меросининг ҳозирги ёшлар тарбиясидаги аҳамияти Маматов М.А	385
70	Ilmiy tushunchalar shakllanishining omillari Abdullayev A.N	389

10.00.00

ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PHILOLOGICAL SCIENCES

71	Turg'un po'Latning frazeologik birliklardan foydalanish mahorati Uluqov N.M	394
72	Некоторые проблемы аналитических форм глагола в английском и каракалпакском языках . Сатуллаева Н.Ж	401
73	Peculiarities of the youth sociolect in the context of computer terms borrowings Akramova N.M	405
74	Coherence of culture and language Mukhamedova M.A.	409
75	Structure of writing complete sentences based on grammatical use of language Sobirova D.A.....	414
76	Hindiycha o'zbekcha o'xshatishlar tarjimasida ekvivalentlik masalasi Fatxutdinova I.A	419
77	Internet terminalogiyasida ikkilamchi nominatsiya va uning kundalik muloqotga ta'siri Umarxanova N.U	424
78	Leksik sathda qat'iyat konseptining ifodalanishi Jamoliddinova I.B	428
79	Badiiy asar tilini boyitishda muallif tili va qaxramon nutqidagi obrazlilikning ifodalanishi (Sharlotte Brontening "Jeyn Eyr" asari talqinida) Abdullayeva N	433
80	The concept of military jargon and its origin Kenjaeva F	437
81	Lingvokulturologiya va uning tushunchasi Nematillayev A.G'	441
82	Bilingual she`riyatda lingvopoetik vositalar Komilova G.O	444
83	Concepts of macro and micro toponyms Ismatova N.M	447